

הארם השלישי בתמונה זו, בין שאול מתניה ויצחק שניאור, הוא סוס סנדרינגהאם סנדרינגהאם האנגלי הוא מאמן נבחרות הכדורגל של הונג קונג וסין הלאומית.

החברה מתרחצים בחימו הרדודים של מפרץ מוקף הרים, בחוף הונג קונג. ברקע, מימין, בית המלון המפורסם והחדש מו מתאכנסים חברי המשלחת הישראלית.

ק'ינג = קונג בהונג = קונג

— גאת יוסלה אריזוביץ —

עולם ק'מן. אתמול מוסקבה, שלושם נירירוק, היום הונג קונג. ישראלים בכל מקום. היום פגשתי אחד מהם בהונג קונג. גם בתל-אביב לא היה עושה הרבה רושם. אם הייתי רואה אותו ברחוב, הייתי נותן לו לעבור בשקט. כאן הוא מתאכנס במלון המפורסם ביותר, מלון מפרץ רפולס, השוכן לחוף הים על רקע גוף פנסטי. זהו המלון בו מתאכנסים גם אנחנו.

היינו כבר בהרבה בתי מלון, אמילו באכדיה, אולם זה המפורסם שבכולם. מיד לכשנכנסנו הבחנתי בו. הוא ישב ליד שולחן עמוס משקאות, עם שני הודים. לא הכרתי אותו לפני כן. אמרתי תיכף ומיד להבריה: זה אחד משלנו, או מתל-אביב או מפתח-תקה אבל בטח מישראל.

נתנו לי תפקיד להביא רטאות ופירות. יצאתי בבוקר במכונית העובדים. אולם עוד לפני שהמכונית הספיקה לזוז, ניגש אלי פאקיסטאני במדים של חאקי, עם כפתורים נוצצים, והתחיל למלמל משהו בהורית. לך תבין מה הוא רוצה. ראשית אני מוציא את הפספורט שיראה שאני לא מסתנן. אבל לפני שהוא הספיק להסתכל בו, בא גיבונס ומוציא בחופזה את ה"פספורט" שלו וצועק: בריטיש, בריטיש! הוא כטח היה סבור שמוליכים אותו כבר ל"חליה."

התברר שבסך הכל היה זה נהג המכונית שרצה לדעת אם יש לי כרטיס.

בדרך לעיר אפשר לראות עתה בבירור את המחנות הבריטיים שנעזבו, כשהם מאוכלסים בחיובי המקום. צירפונים על גבי צירפונים, כמו מעברה, ומרחוק אפשר לראות שיכונים בנוסח הבלוקונים שלנו.

אני לוקח ריקשה ונוסע לטייל להנאתי בעיר. כל העיר מלאה ביקתות עוני. פה ושם צץ ביניהם איזה בית מהדר. מנגינות כמו בימים ההם של אבו חליל בשוק ה"כרמל למטה, בוקעות מכל הבנינים.

ביום השני ערכנו אימון במסלולי שדה התעופה, שקוצים כיסו אותם מאז עזבו אותם האנגלים. כשלושה חריטרי פאקיסטאנים באו להסתכל עלינו ותיכף הציעו לנו משחק עם קבוצה מקומית. גיבונס סירב, באמרו שהמגרש לא מתאים. הם הציעו להביא פועלים בלילה ולהכין את המגרש. אף על פי כן המשחק לא התקיים. איך הם יכולים לשחק אם כל הזמן הם מעשנים ולועסים חשיש?

כשהגענו לבסוף להונג קונג, רצו לי אכסן אותנו במלון במרכז העיר. מלון לא רע, אבל איך שהוא במרכז העיר, כש הייתי פותח את החלון, ניצב מולי במרחק מטרים ספורים בנין משחיר, מלא משפחות סיניות שצריחותיהן בוקעות לשחקים. לא האמנתי למראה עיני. מבעד לחלונות אפשר היה להבחין ב"12" עד "14" יצורים השוכנים בחדר אחד. החדר מחולק לאצטבאות עמר סות תנוקות מיללים, ומלבד זאת הוא עוד מחולק בגבהו לשניים. יש בו גלריה שגם בה מתגוררת משפחה.

ואומרים שאלה הם עוד פחות או יותר בעלי אמצעים. פשוט אי אפשר להאמין למה שרואים כאן. כשמשפחה אחת יוצאת למשל לטיול, מתמשכת שרשרת ענקית. האבא, מין קינג קונג מצומק, הולך בראש. אחריו אם המשפחה ואחריה מוזנבים עוד שמונה זאטוטים ועל גבם קשורים עוד תינוקות. וועתי.

קיצורו של דבר, העבירו אותנו למלון מפורסם, השוכן מחוץ לעיר, בין הרים. אנו מבלים את זמננו ברחיצה בחוף הים השקט, כמו בכריכת שחיה. הדבר הראשון שבישרו לנו כאן היה שקיים משבר בהתאחדות הכדורגל המקומית. עד עכשיו היה יושבי ראש אנגלי, עכשיו בחרו בסניני וכל חברי ההתאחדות התפטרו. בדיוק כמו אצלנו! קיים אצלם חוק הפיסטי פיסטי. הוא אשר אמרתי — העולם הוא קטן.

כל הזמן לרשותנו. דיברנו עם כל מי שרצינו, אורחים, טייסים מקומיים. הם יודים עים הכל על הנעשה אצלנו. הם משתומם מים לשמוע שפאקיסטאן היא מדינת ארוב למחצה עבורנו. מה לנו ולערבים? הם נעלבים.

רק לשניים מבין כל אנשי המשלחת ניתן לצאת ולטייל בעיר. היו אלה המאמן גיבונס ואני. ברשותי נמצא סוס

הגמל ואני. זה משמאל, בחולצה הלבנה, זה אני. זה שמימין, זה הגמל. התמונה צולמה על-ידי המאמן גיבונס. רק הוא ואנוכי הורשינו על-ידי הפאקיסטאנים לעזוב את שדה-התעופה ולבקר בעיר קראצ'י. כאן, כנראה, לא אוכלים את הגמלים. הם משמשים כאמצעי תחבורה.

פורט בריטי, כיוון שנולדתי בקפריסין. נסענו לעיר עוד באותו ערב. המרחק משדה התעופה לעיר כ-20 רגע נסיעה. מחיר הנסיעה במונית 32 רופיות — כי שמונה דולר. סיררנו בעיר חצי שעה. ה"רושם הראשון: עיר מוחתית הדומה ליפו בזמנים הטובים שלה. נכנסנו לקפה שתינו במשקה אנום. מכל הצדדים הועפו לכברנו מבטים משתוממים. אני סבור כי הייתי לא רק הישראלי הראשון שראו בחייהם, אלא האירופאי היחיד שראו מאז עזבו ה"אנגלים.

כשחזרנו למלון, החברה היו סקרנים לדעת מה נעשה בעיר. כמוכן שהתלוצצו על חשבוני ושיע גלור כבר קרא לי אורן השני. למחרת ערכתי סיור מקיף יותר בעיר. עובד חברת התעופה הסקנדינבית, שהוא פאקיסטאני, היה מורה הדרך שלי. נתתי לו כמה רופיות ורכשתי לי ידד. החברה

ואו נפתחת הדלת בשנית, ניתנת הוראה לצאת. אני בחוף, אויר צח. איזה חומר חיטוי בלתי-נעים הוא הדדטי. אנחנו נכנסים לחדר הבמתנה. עיניים מ"חיכות, פרצופים נעמים, הכל אומר שלום. גיבונס מתרועע בין משרדי חברות ה"תעופה, אולי ישיג כמה מקומות במטוס אחר ויצליח להציל לפחות כמה משחקני הנבחרת שלו. שום דבר לא עוזר. אנו עוברים בדיקת דרכונים. זה שיושב ומחתיים אינו נראה כפאקיסטאני. כשהלך המלחה, חותם את שמו בעברית, הוא מעיר כי אינו אוהב חתימה כזאת ומבקש ש"יחתמו בערבית. הלך נעשה לאומי. הוא מסביר כי זאת השפה שלו וכי הוא אוהב אותה. ההוא משתתק. הסתדרנו איך שהוא בדוחק במלון שדה התעופה. נדמה לי שלא בהרבה מדינות קיבלנו יחס לבבי כזה כבמדינה מוסלמית זו. הסתובבנו כמו בבית, משרתים עמדו

אלה שמכירים אותי יודעים שאיני טועה הרבה. כמוסקבה הכרתי אותם גם מעבר למדרכה. ידעתי תמיד אל מי לגשת, לתת סמל ישראלי או לומר שלום בעברית. תמיד הם היו עונים. קצת מהר, בחטף, אך עונים. על זה מהונג קונג אין לי הרבה מה לכתוב, מלבד זה שקוראים לו מוישה. (כך בפירוש אמר לנו: קראו לי מוישה!) פשוט רציתי שתדעו שיש לנו אימפריה.

עד שהגענו לכאן עברנו אולי את חצי העולם. קודם כל רומא. שוב רומא. מדוע צריכים להגיע לרומא ובפרט לשש שעות בלבד? תחם מרגיז. אך את שש השעות צריך לנצל במלואן. את ויוות הכניסה סידרו רק בשדה התעופה. היה קצת בלבול בקשר לשמות החדשים שהדביקו לנו, אבל עם האיטלקים אפשר להסתדר קצת ברעש. משם קפצנו לאתונה. אוספים את ארבעת הסירים שהגיעו לשם קודם לכן, וממשיכים עד לעבדאן. איזה חום! אומרים שיש לנו מזל. שלושם היה החום 50 מעלות. היום רק 42 באמת מזל. בשדה התעופה אנו פוגשים צעיר בן 27. עומד ליד דוכן, מוכר סחורות שונות, מחליף מטבעות וכדומה. אבל מת לבוא לארץ; יש לו אחות שם. הוא קודם הוא חייב להיפטר מסחורתו. פוגשים עוד אחד, הוא כבר מדבר עברית. לא הוא אינו רוצה לעלות. הוא היה כבר שנתיים בארץ, לא עבד, לא החזיק מעמד.

★ ★ ★

נחנו מתקרבים לקראצ'י, בירת פאקיסטאן. לפי התוכנית עלינו לשהות יומיים. והשהייה היא בשדה התעופה בלבד, לא נוותרם לישראלים לחזור לחוף העיר. בדרך עושים המנהלים כל מיני מאמצים סלגרסיים לשנות את רוע הגזירה ולהמשיך מיד הלאה בדרך. הכל לשוא. אי אפשר לשנות את סדור התחבורה.

החברה מתחילים לחשוש בקול רם. יש ראלי מציע שנשאר באוירון ואז לא יוכלו לעשות לנו כלום, מפני שנו טריטוריה סקנדינבית, סלמך אינו נרגע: אם החרימו את בת גליה, למה שלא יחרימו את המטוס איחנו ביחד?

אנו מתקרבים לעיר. נוחתים. כולם מצר צים מהחלונות, מחפשים את גרודי הצבא העומדים הכן לאסרנו. למפע נפתחת הדלת. "איש בל יזון ממקומו, כולם ללכת לשבת!" מכי רזו קול באנגלית. פאקיסטאני כמדי צבא נכנס למטוס, בידו מכשיר מוזר. הוא אינו אומר מלה. מסתכל בנו בקרירות ומתחיל להספיל את המכשיר. זו מתפוסט בחלל המטוס. החברה מתעטשים. שניאור מנסה לקום, מקבל הוראה לשבת מיד. חלדי אינו מתאסף, פורץ בצריחה: "מרעלים אותנו!"